

Gunnar Elstad

Sjelesorgens midler

Fra boken "Grunnleggende sjelesorg", Lunde Forlag, Oslo 2000.

Bibelen.

Det viktigste i den sjelesørgeriske samtalen er ikke det vi selv tenker, mener eller føler. Det viktigste er det Gud selv har sagt. Sjelesorgen må bygge på Bibelen og ha bibelsk substans. (Det er betenkelig når sjelesørgere hevder at de i sjelesorg kan si noe annet enn de ville sagt fra en talerstol.)

Dette betyr likevel ikke at vi skal åpne Bibelen og lese fra den i enhver samtale.

Noen ganger er det godt å bli gjort oppmerksom på skriftavsnitt. Det er ofte godt for en som mangler frelsesvisshet å få lese skriftavsnitt som klart sier at Gud også frelser store syndere. Det er godt å se at også Bibelens personer har møtt vanskeligheter som til forveksling ligner dem vi selv strir med. Det er godt med tøstefulle ord.

Andre ganger er det ikke godt å bli møtt med bibelord. Det er ikke godt når bibelsitater brukes slik at de stenger for videre samtale. En som får høre sterke ord om tro så snart han begynner å øse ut sin tvil, vil fort skjønne at det forventes at han ikke skal snakke videre om tvilen. En som får høre ord om trygghet rett etter at han har fortalt om sin egen angst, kan føle det som et slag i ansiktet.

De som får bibelord helt uten forståelse og medfølelse, opplever det heller ikke godt. Kanskje kunne de til og med bibelordene fra før. De føler seg også snytt dersom sjelesørgeren er så redd for å leve seg inn i problemene deres at han flykter inn i en rolle. Helt ille blir det når samtalen er mislykket og sjelesørgeren prøver å redde sitt eget skinn ved å sitere bibelvers.

Ønsker vi å lese fra Bibelen, må vi hele tiden være vare for signaler fra dem vi samtaler med. Ønsker de denne formen for hjelp? Virker det meningsfylt? Opplevs det som relevant? Er svaret på et av disse spørsmålene "nei", bør vi kanskje la Bibelen ligge. At vi ikke bruker Bibelen direkte, behøver ikke bety at samtalen mangler bibelsk substans.

Selv om vi må tenke oss om før vi bruker Bibelen under selve samtalen, kan vi med stor frimodighet anbefale dem som søker hjelp å lese Bibelen på egen hånd. Vi kan også foreslå skriftavsnitt vi synes de bør lese. Guds Ord er et skaperord. Det skaper noe nytt der det får slippe til. Det er utallige eksempler på at de som har fått hjelp til å grunne på Ordet, har fått både frelsesvisshet, trygghet i vanskelige situasjoner og seier over synd. Ofte er det spesielle bibelvers som har gitt dem det de trengte. Noe har gått og minnet seg selv om bestemte bibelvers i dager og uker, og på den måten latt Ordet få prege både tanker og sinn.

Evnen til å leve med et problem er avhengig av hvordan vi forstår problemet. Mer eller mindre bevisst vil vi alltid se problemene våre i lys av en virkelighetsoppfatning, et verdisystem og en målsetning for livet. Det er derfor viktig at det er Bibelen som får prege både virkelighetsoppfatningen, verdisystemet og målsetningen.

Tar vi utgangspunkt i et bestemt problem, kan noen oppleve det moderat vondt, andre kan oppleve det som så katastrofalt at de blir fullstendig oppgitte og får selvmordstanker mens atter andre makter å ta det som en utfordring og vokse på det. Dette har litt med innstilling, "kultur" og kristendomssyn å gjøre.

Guds ord gir styrke til å se sannheten i øynene, det forkynner tilgivelse på en slik måte at vi får mot til å innrømme synder og svikt, det kan fortelle om en kjærlighet som overgår det vi opplever i hverdagen, og det gir livet et mål og en mening som

setter problemene inn i et perspektiv der det er lettere å bære dem.

En forkynnelse som viker unna de store eksistensielle spørsmålene, kan kanskje gi lindring i øyeblikket. Men den gir ikke fundamental støtte til å møte livet slik det er.

Bønnen.

Sjelesorg er noe langt mer enn terapi. Terapien må nøye seg med å ta de menneskelige ressurser i bruk. I sjelesorgen skal Gud få slippe til med sine ressurser og gripe inn til frelse, fornyelse, helliggjørelse, utrustning, helbredelse og mye annet.

Ingen kan hindre sjelesørgeren i å være i bønn og forbønn både før, under og etter samtalen.

Dersom den som søker hjelp ønsker det, kan sjelesørgeren også innlede eller avslutte samtalen med å be høyt. Dersom den som søker hjelp ikke ønsker det, skal det respekteres. Bønn er en vidunderlig gave når den er frivillig. Den er forferdelig når den blir påtvunget eller når vi føler at vi ikke helt kan ta del i den eller er uenig i det som sies. Kanskje følgende spørsmål er på sin plass mot slutten av samtalen: "Kunne du tenke deg at jeg nå ber en bønn til Gud om det vi har snakket om, eller synes du det er bedre at jeg venter til senere?"

Det er slett ikke sikkert at den som søker sjelesorg selv ønsker å be høyt. For sikkerhets skyld kan sjelesørgeren spørre: "Har du selv lyst til å be høyt, eller føler du det unaturlig akkurat nå?"

Bønn kan dessverre også brukes som et maktmiddel. Vi kan fristes til å formulere våre bønner slik at vi på en fordekt måte sender et budskap til den som hører på. Bønner som sier noe i retning av "Kjære Gud, nå må du hjelpe dette mennesket til å innse at jeg har rett", er ødeleggende.

Sjelesorgen kan i alle fall oppmuntre til på egen hånd å komme fram for Gud i bønn, bekjenne sine synder og utøse sitt hjerte. I bunn og grunn er det Gud vi skal stole på og søke hjelp hos - ikke en sjelesørger.

Synsbekjennelse og skriftemål.

Å innrømme synd helt uten forbehold er ikke lett. De fleste av oss viker unna.

- Er det du har pratet om nå, noe du regner som synd, og som derfor skal bekjennes for Gud?

- Vel, egentlig er det vel det. Men det var ikke lett å gjøre noe annet. Situasjonen var uhyre innfløkt.

- Legger du merke til hva du sier nå? Først sier du at det var synd. Så bruker du ordet "men" og antyder at det kanskje ikke var synd likevel. Prøv å besvare spørsmålet ved at du kun sier "ja", "nei" eller "vet ikke". Altså, regner du det du har gjort som synd?

- Jo da, det er synd, men....

- Der bruker du ordet "men" igjen. Ta litt tid til ettertanke, og så svarer du "ja", "nei" eller "vet ikke" alt etter det du blir overbevist om.

(Stillhet)

- Ja, det er synd.

- Ok. Hvordan føltes det å si "ja"?

- Det var vondt. Og det var godt også.

Det kan være vondt å måtte innskrenke seg til å svare "ja", "nei" eller "vet ikke". Men det hjelper oss å få klarhet i situasjonen. Er svaret "ja", må det oppgjør og bekjennelse til. Er svaret

"nei", er det ikke noe problem. Er svaret "vet ikke", må vi jobbe mer for å komme til klarhet.

Der synd ikke blir bekjent og gjort opp, tørker kristenlivet ut (Salme 32). Vi kan snakke om tre former for syndsbejknelse:

- 1) Vi skal få bekjenne våre synder for Gud (1 Joh 1,9).
- 2) Vi skal få be våre medmennesker om forlatelse når vi har såret dem eller gjort noe galt mot dem (Matt 5,23f).
- 3) Vi skal få benytte oss av skriftemålet.

Det går ikke an å leve som en kristen dersom vi ikke bekjenner synd på de to første måtene. Derimot går det godt an å være en kristen uten at vi benytter oss av skriftemålet. Skriftemålet er frivillig. Ingen skal tvinges til å skrive. Men muligheten skal holdes fram som en hjelp til tro og til ny frimodighet.

Ordet "bekjenne" (Gresk: Homologeō) betyr egentlig "si det samme som", "være enig i". Når vi bekjenner våre synder, sier vi oss enig når Ånden viser oss at vi har tanker, ord og gjerninger som er i strid med Guds bud og som fortjener Guds dom. Når vi skrifter, bekjenner vi våre synder for Gud mens et annet menneske hører på.

Skriftemålet er en hjelp til tro. På det området trenger vi all hjelpen vi kan få. Mange hører evangeliet forkynt, men tenker omtrent slik: "Jo, det der gjelder nok folk flest. Men hadde taleren visst hvor store og mange synder jeg sliter med og hvor godt de sitter fast, hadde han da forkynt like reservasjonsløst?" Det er når vi tenker slik, det er godt å få skrive og oppleve skriftefarens forkynnelse av at Gud tilgir synd, vår synd, for Jesu skyld. Det viktigste med skriftemålet er altså ikke at vi har "prestert" en fullstendig bejknelse. Det viktigste er at vi har fått hjelp til å tro evangeliet og til å få ny frimodighet.

Det er viktig at synden får navn. Den skal bejknnes så konkret som mulig. Den skal ikke unnskyldes eller bortforklares. Når synden bejknnes konkret, opplever vi evangeliet mer konkret også. I alle fall er det ofte slik.

Kanskje er vi så vant til å snakke om at vi er "store syndere" at det ikke koster så mye å si det. Da merker vi fort at det koster mer å måtte innrømme at vi er små tyver, små baktalere, små ekteskapsbrytere og små løgnere. Det koster enda mer å si hva vi har stjålet, hvem vi har baktalt og på hvilken måte. Men når vi bekjenner på den måten, ser vi hvor alvorlig synden er. Og vi ser

at vi selv er ansvarlige. Det gir oss hjelp både til å ta avstand fra synden og til å innse at vi trenger Guds nåde.

Skriftemålet gir hjelp til frimodighet

- * når nederlagene er mange og kampen mot synden er så hard at vi har vanskelig for å tro at vi er Guds barn.
- * når vi vet at vi er Guds barn, men likevel opplever at synd og skrøpeligheit tar fra oss mye av frimodigheten.
- * når vi selv har sjelesorg som en av våre oppgaver, og stadig skal lytte til andres betroelser.

Mange opplever det fint når den som har mottatt skriftemålet, til slutt legger hendene på hodet til den som har skrifte, og fortsetter å forkynne evangeliet ved å si: "Etter vår Herre Jesu Kristi ord og befaling tilsier jeg deg alle dine synders nådige forlatelse, i Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn" og deretter lyser velsignelsen. Andre foretrekker at skriftemålet bare avsluttes med bønn eller felles bønn.

Det er ikke bare katolikker som anbefaler skriftemål. Luthers store katekisme sier: "Så lærer vi da hvilken fortreffelig, kostelig og trøsterik ting skriftemålet er. Og vi formaner til at man ikke forakter dette kostelige gode, på grunn av vår store nød. Er du en kristen, så behøver du ikke i det hele tatt at jeg tvinger deg, eller pavens påbud, men du kommer til å tvinge deg selv, og be meg bli delaktig i det".

Etter at vi nå har anbefalt skriftemålet på det varmeste, er det på sin plass å legge til at vi også kan misbruke skriftemålet - på samme måte som vi kan misbruke Bibel og bønn. Anbefaler vi det på et for tidlig stadium, kan det stenge for videre samtale slik at vi ikke får kartlagt problemene tilstrekkelig.

Noen prøver også å flykte inn i et skriftemål, hvor rart dette enn måtte høres. Disse ser ut til å ha forventninger om at skriftemålet skal løse alle deres problemer og gjøre all videre bearbeidelse av dem selv og det de sliter med overflødig. De bør få høre at de har urealistiske forventninger. Skriftemålet skal være en hjelp til tro. Men det får ikke alle problemer til å forsvinne som dugg for sol.

Skriftemålet skal benyttes når det første og største behovet er å få lov til å bejknne synd og få høre at en er tilgitt for Jesu skyld og av bare nåde. Det skal ikke erstatte den sjelesørgiske samtalen.

Eksempel på en personlig samtale.

Samtalen er en lett bearbeidning av et eksempel i boken "When Someone Asks for Help" av Everett L. Worthington. InterVarsity Press, Downers Grove, Illinois 60515. 1982. Side 114-124.

Telefonen ringte. Jeg tok opp røret og sa "hallo", men det tok en stund før jeg hørte noe livstegn i den andre enden. - "Hvem er det?" spurte jeg.

- Jeg vet det nesten ikke selv, sa en stemme i røret.

Men stemmen var kjent. Den tilhørte Espen, en student som pleide å komme på møtene våre.

- Jeg hører at noe er i veien, fortsatte jeg.

- Jeg tror jeg trenger å få snakke litt med deg. Har du tid?

- Det har jeg. Vet du hvor jeg holder til?

- Ja, det vet jeg. Jeg rekker ikke å komme før om en halv time. Er det ok?

- Helt i orden. Kan du si litt om hva som er i veien?

- Jeg skal fortelle det når jeg kommer. Ha det.

Espen ankom 45 minutter etter. Han nølte litt før han banket på døren.

- Kom inn og slå deg ned. Var det vanskelig å finne veien?

- Nei da. Det gikk greit. Er du sikker på at jeg ikke forstyrrer. Jeg kan godt komme igjen en annen gang.

- Du forstyrrer ikke. Jeg har ikke noe annet på programmet de første tre kvarterene, men da må jeg på et møte. Du virket litt forvirret i telefonen?

- Jeg gjorde vel det. Akkurat nå føler jeg meg litt dum.

- Dum?

- Ja. En person som ikke kan løse sine egne problemer og kanskje tar på vei for ingenting.

- Du har tenkt en del på veien hit?

- Det kan du skrive opp. Det var så vidt jeg ikke lot være å komme. Jeg sto på hjørnet i 10 minutter og tenkte meg om.

- Kunne du si litt om hvorfor du er så ute av deg? Selv om du synes det virker dumt, kan det godt hende at det er viktig. I alle fall må du ha følt det slik da du ringte.

- Ja, jeg gjorde vel det.

Espen presterte et lite smil, men det var tydelig at det var påtatt. Han var nok redd for at han skulle begynne å gråte. Følelsen var såpass sterke at det gjorde vondt å snakke om dem.

- Jeg skjønner at det gjør vondt å snakke om det som er vanskelig?

- Ja.

Espen så skamfullt ned, og det dryppet tårer ned på gulvteppet. Det var kanskje ikke det verste som kunne skje. Det blir ofte lettere å snakke når følelsene har fått lov til å komme litt til uttrykk.

- Du er neppe den eneste som synes det er flaut å felle tårer, og det på tross av at slikt hører med til livet, sa jeg og gav han en rull med papirlommetørkler. - Det er ingen av oss som er så sterke at vi ikke har behov for å gråte litt en gang i blant.

- Jeg føler at jeg snart blir meg selv igjen, sa Espen etter at han hadde pusset nesten og brillene. Når han smilte denne gangen, var smilet mer ekte. - Du har sikkert opplevd slikt før?

- Det har jeg.

- Vel. Jeg har faktisk hatt problemer i et par måneder nå. De har virkelig plaget meg. Espen tok en pause. - Egentlig er det for dumt til at jeg kan si det.

- Jeg tror ikke det er dumt. La meg få hjelpe deg litt i gang. Da jeg spurte hvem du var da du ringte, sa du "jeg vet ikke". Hva mente du med det?

- Det betyr vel at jeg ikke riktig kjenner meg selv igjen.

- Hvordan da?

- Til nå har jeg i grunnen regnet meg selv for å være en ganske stabil person. Men i det siste har det skjedd ting som har fått meg til å tvile på det. Jeg er så mange forskjellige personer, liksom, og jeg klarer ikke helt å finne ut hvem av dem som er den egentlige meg.

- Du oppfører deg forskjellig i forskjellige situasjoner?

- Ja. Og i går kveld leste jeg en roman om en person som hadde store psykiske problemer. Det gjorde meg redd, for på mange måter opplever jeg det samme som han opplevde. Jo mer jeg leste, jo reddere ble jeg for at jeg lider av schizofreni.

- Jeg skjønner. Du er redd for at det virkelig er noe alvorlig i veien med deg.

- Ja.

- Kan du si litt mer om hva som gjør deg redd?

- Bare det at jeg sier og gjør forskjellige ting i forskjellige situasjoner. Det er stort sett bare det. Jeg har ikke hukommelsestap eller noe slikt.

- Kan du gi et par eksempler på situasjoner der du oppfører deg ulikt?

- Vel. I går følte jeg det veldig godt å være i kirken. Det var som om Gud var veldig nært meg. Men kvelden før var jeg ute sammen med noen venner, og enda jeg ikke ville det, drakk jeg flere glass øl og deltok i en del griseprat om jenter. Jeg ønsker egentlig ikke å gjøre noe av dette. Likevel gjør jeg det. - Først er det altså en side av deg som har ledelsen, og så en annen?

- Ja. Jeg føler at jeg liksom ikke har kontrollen.

- Kan du gi et annet eksempel på at du opplever slikt?

- Jeg føler det sånn når jeg tenker på skolen.

- Hvordan da?

- Jeg vet ikke om jeg skal slutte eller fortsette. Fatter'n ville sikkert sprekke av sinne dersom han visste at jeg så mye som overveier å slutte. Han har tydeligvis ambisjoner på mine vegner. Men jeg liker det ikke.

- Hva liker du ikke.

- Skolen. Psykologiforelesningene er stort sett ok, men skal jeg ta psykologi hovedfag, noe jeg i grunnen kunne tenke meg, må jeg gjennom en del kurs som er så kjedelige og teoretiske at jeg aldri ville kunne holde ut. Men jeg har heller ikke peiling på hva jeg skal gjøre dersom jeg slutter å studere.

- Du vurderer stadig fram og tilbake?

- Ja. Til tider blir jeg så motløs og deprimeret at jeg nesten blir skremt. Det kan da ikke være normalt å ha det slik?

- Du er redd for at du har store psykiske problemer?

- Ja. Tror du jeg har det?

- Det tror jeg ikke, selv om jeg neppe bør si noe klart om det ennå. Det du til nå har nevnt, er problemer mange studenter sliter med uten at de går rundt og tror at de er unormale. Å ha problemer er ikke unormalt, og betyr ikke at en er psykisk usunn selv om det er vondt å vanskelig å slite med dem.

- Jeg innrømmer at jeg håpet at du ville si noe slikt. Det er forresten et annet problem jeg kanskje også burde fått luftet, fortsatte Espen i en tone som var så munter at det var lett å skjønne at problemet ikke var helt ubetydelig for ham. - Det har gjort meg skikkelig bekymret, selv om det sikkert er ganske mange som har det sånn også. Jeg hadde forresten ikke tenkt å snakke om det.

- Men nå er du alt i gang?

- Ja. Jeg tror jeg lar det stå til. Du vet jeg er sammen med Karen. For et par måneder siden var vi på kino. Filmen inneholdt et par sterke sexscener, og da vi kom tilbake til hybelen, hadde vi en del kos. Etter en stund prøvde jeg - eh - å kle av henne. Hun ville ikke, men jeg prøvde stadig, og det på tross av at vi har blitt enige om at vi ikke skal være sammen på den måten. Til slutt måtte hun bli sint på meg og nesten rope for å få meg til å stoppe. Dessverre er det ikke første gangen det har hendt. Noe av det hun sa, kan jeg ikke glemme: "Si meg, har du helt mistet kontrollen? Jeg kjenner deg nesten ikke igjen når du er sånn. Du skremmer meg". Og i grunnen skremmer jeg meg selv når jeg er sånn. Espen pustet ut. - Oi. Dette trodde jeg aldri jeg skulle komme til å fortelle noen.

- Vel. Du er fortsatt like hel. La meg prøve å oppsummere det du har sagt. Det du opplevde den kvelden og det Karen sa, har gjort deg litt redd for at du ikke helt har kontrollen over deg selv. En del av deg ønsket å ha sex sammen med Karen, en annen del ønsket å leve etter Guds bud og vente til dere er gift. Så føler du at ulike deler av deg vil ulike ting også når det gjelder studiet og det å leve som kristen. En del av deg ønsker å slutte på skolen, en annen del ønsker det ikke. Du ønsker å være et vitne for dine kamerater, men du ønsker også å leve på deres premisser.

- Riktig. Du sa det kanskje noe mer firkantet enn jeg ville ha sagt det selv, men stort sett kjenner jeg meg igjen i det.

- Hva vil du rette på?

- Jeg føler kanskje at problemet ikke er om jeg vil leve etter Guds vilje, men om jeg kan. Jeg er redd jeg ikke har kontroll over meg selv. Ting bare hender, og så driver jeg med strømmen.

- Hva med det andre jeg sa?

- Nå motsier jeg kanskje meg selv litt, men du snakket om at det var en del av meg som ikke ønsket å ha sex sammen med Karen og en del som ville. På en måte var det nok noe inne i meg som ønsket at Karen skulle stoppe meg, men samtidig er jeg liksom litt redd for at det er noe galt med meg dersom jeg aldri forsøker.

- Det du nå er inne på, høres viktig ut. Si noe mer om det.

Espen holdt pusten litt. - Det høres sikkert fryktelig dumt ut, men jeg har en sterk følelse av at alle de andre guttene jeg er sammen med, har en del seksuell erfaring, eller hva vi skal kalle det. Jeg føler meg faktisk litt unormal. Tenk om ikke Karen og jeg fungerer skikkelig sammen dersom vi blir gift?

- La meg se om jeg har forstått deg rett. Du kjenner at du er seksuelt tiltrukket av Karen og opplever at du ellers har normale seksuelle følelser. Men du er redd for at du kan utvikle deg galt dersom dere ikke prøver å ligge sammen.

- Ja, jeg tror en kan si det på den måten.

- Espen, jeg er sikker på at denne frykten er ubegrunnet og jeg skulle gjerne pratert mer om dette. Men nå må jeg stikke av om et par minutter. Får jeg stille deg noen spørsmål før jeg går?

- Vær så god.

- Er det ofte tankene dine forvirrer deg?

- Stadig vekk.

- Betyr det hver time på dagen?

- Nei, men det skjer minst en gang i døgnet. Ofte om natten etter at jeg har slukket lyst og skal til å sovne. Dersom tankene virkelig begynner å svirre, får jeg nesten ikke sove.

- Helt før vi avslutter: Har dette vært til noen hjelp?

- Det skal være visst. For det første har jeg aldri trodd at det ville være mulig for meg å snakke om alt dette. For det andre er jeg nesten litt overrasket over at jeg for første gang på lange tider tror at jeg er praktisk talt normal. Jeg tror jeg har fått en mye større oversikt over problemene.

- Hva ser du nå som problemet?

- Jeg må finne ut om jeg skal fortsette å studere eller om jeg bør finne på noe annet. Jeg er usikker på hvordan jeg skal kunne leve konsekvent som kristen. Kan hende er jeg også en del usikker når det gjelder det seksuelle området i livet mitt. Men hva jeg skal gjøre videre, vet jeg ikke.

- Kunne du tenke deg at vi møttes et par ganger til og snakket videre?

- Det kunne jeg. Er du sikker på at du har tid?

- Det er jeg. Skal vi si samme tid neste mandag?

- Flott. Jeg skal komme.

Eksempel på en Skriftemålsamtale.

Samtalen er oppdiktet!

- Vet du noen vi kunne spørre om å bli bibelgrupeleder? Kapellanen måtte tenke seg litt om. - Nei, sannelig om jeg vet. Har vi fått en ny bibelgruppe?

Bent måtte innrømme at det hadde de ikke.

- Likevel er du interessert i en ny leder?

- Ja, sa Bent. - Jeg har tenkt å slutte selv.

- Å, sa Andersen noe overrasket. - Hvorfor det?

- Jeg har funnet ut at jeg ikke passer til å være gruppeleder.

Andersen hadde ingen illusjoner om at Bent var den beste gruppelederen de hadde hatt i menigheten. Men han var overbevist om at han var fullt ut brukbar. Men argumenter ville neppe være det rette etter et slikt utspill. - Hva er det som får deg til å tro at du ikke passer?

- Vel, ingen av gruppemøtene har vært direkte vellykkede.

Det blir mye diskusjon og ingen er villig til å åpne seg.

- Nå skal du få et uvanlig spørsmål: Tror du dette er bare din skyld?

Bent måtte tenke seg om. - Nei, kanskje ikke. Iver ser rett og slett ut til å ha vanskelig for å fungere sammen med andre uansett hvor han er. Bente er ekstremt stille av seg.

- Kunne tenke meg noe slikt, sa Andersen. Det er ikke den letteste gruppen du har fått ansvaret for, og vi skulle kanskje ha snakket litt mer sammen om hvordan du kan takle problemene med Iver og Bente.

- Det hadde ikke vært så dumt, innrømmet Bent. - Men det er liten vits i det nå, når jeg har bestemt meg for å slutte.

- Er det andre grunner enn dem du har nevnt til at du vil slutte?

- Ja, måtte Bent vedgå. Hovedgrunnen er at kristenlivet mitt ikke fungerer for tiden. Jeg er tørr som en ørken. Å gi noe til andre når en ikke har noe selv, det er en påkjenning - for ikke å si en umulighet. Særlig når en føler seg sånn passe gjennomskuet.

- Hva mener du når du sier at kristenlivet ikke fungerer?

- Andaktslivet går tregt. Eller rettere sagt: Jeg har ikke noe andaktsliv lenger.

- Det har fungert skikkelig før?

- Vel, det har nok gått opp og ned, men det har aldri vært så dårlig som nå.

- Er det andre ting som er i veien?

- Spør heller om det er noe som ikke er i veien, sa Bent med en heller matt galgenhumor.

Andersen måtte tenke litt. - Du, Bent, spurte han etter en liten pause. - Jeg har veldig lyst til å snakke med deg om det som du opplever vanskelig. Samtidig vet jeg ikke hvordan du opplever det. Synes du at jeg er påtrengende når jeg går fram slik, eller ønsker du at vi skal snakke om det?

- Jeg vet ikke.

- Du er ikke vant til å snakke om ting du opplever som vanskelige?

- Ikke noe særlig. Selvsagt snakker vi om forskjellige ting når jeg er sammen med kameratene mine, men det blir liksom på en annen måte.

- Du føler at det ikke er trygt å snakke om det du er opptatt av her og nå?

- Jeg vet ikke.

Bent ble stille. En kunne tydelig høre dem svake summingen fra det elektriske uret på Andersens skrivebord.

- La meg få klargjøre en ting, sa Andersen og brøt stillheten.

- Når du så tydelig signaliserer at du har problemer, så føler jeg at jeg ikke kan la være å spørre deg om du har lyst til å snakke om dem. Men du skal vite at jeg fullt ut respekterer det hvis du sier nei. Jeg pleier heller ikke å åpne meg for noen jeg ikke føler meg trygg på.

Fortsatt stillhet. Bent inntok en ny stilling i stolen.

- Det er neimen ikke lett å bestemme seg, sa han, nærmest med et sukk. - Jeg har så avgjort ikke lyst, men samtidig tror jeg det kunne være godt å gjøre det.

- Vel, valget er ditt. Ta den tiden du trenger.

- Jeg tror jeg hopper i det.

- Greitt.

- For å si det rett ut så fungerer altså ikke kristenlivet mitt for tiden. Jeg tror nesten jeg synder mer nå enn før jeg ble en kristen. Når du snakker om seier i kristenlivet i prekenene dine, så må jeg bare innrømme at det har jeg aldri erfart.

- Det er altså synd som du opplever som hovedproblemet?

- Ja. Dessuten tviler jeg av og til på hele greia, men det er vel også regnet som synd?

- Flere ting?

- Vel. Bent tenkte seg litt om. - For en uke siden kom Reidun og sa at vi ikke kunne være sammen lenger, og det gjorde meg ikke så lite fortvilt.

- Har det også å gjøre med det at du ikke tror du passer til å være gruppeleder?

- Igjen måtte Bent tenke seg om. - Nei, sa han omsider. - Egentlig ikke. Men Reidun betydde veldig mye for meg da jeg ble en kristen, og det er blitt et veldig stort tomrom etter henne.

- Noe av kristendommen din forsvant med henne?

- Ja, på en måte.

- Har vi nå fått med alt, eller er det flere ting som du opplever som vanskelige?

- Jeg kan ikke komme på mer.

- Det forekommer meg at du nå har nevnt fire ting for meg, oppsummerte Andersen. Andaktslivet ditt fungerer ikke, du faller stadig i synd, du tviler av og til, og du er ikke lenger sammen med Reidun. Har jeg oppfattet deg rett?

- Ja, jeg tror det.

- Hva synes du hovedproblemet er?

- Nok en gang måtte Bent ta seg tid til å tenke. - Det som gjør mest vondt, er nok at jeg ikke har Reidun lenger. Men det

som gjør meg mest usikker som kristen, er nok det at jeg ikke opplever noen seier over synd.

- Er det spesielle synder du særlig strever med?

- Ja.

- Tør du si hvilke synder det er?

Bent så ned. - Må jeg si det?

- Nei, forsikret Andersen. - Du må ikke. Det er nødvendig at vi bekjenner synd for Gud. Når vi bekjenner for ham, har han lovet å tilgi. Men jeg har en følelse av at du har bekjent for Gud mange ganger og likevel er du usikker på om du er tilgitt - selv om jeg er tilbøyelig til å tro at du er det. Slik har vi det mange ganger, og derfor skal vi få lov til å benytte oss av skriftemålet. Det er en hjelp til å tro tilgivelsen og en hjelp til ny frimodighet i kristenlivet og tjenesten. Din frelse er ikke avhengig av at du bekjenner synd for meg. Men det kan altså være en veldig god hjelp for frimodigheten din.

- Det føles are så dumt å si det.

- Ja, smilte Andersen. - Det føles både dumt og flaut. Men Bibelen forteller oss at det er de samme dumme og ekle syndene som bor i oss alle. Jeg kan forsikre deg om at det er mange dumme og usle synder i mitt liv også. Jeg liker heller ikke å bekjenne dem, men jeg har en veldig tro på at det er godt å gjøre det likevel.

- Ok, sa Bent etter en kort pause. - Jeg skal prøve. Jeg vet at jeg har lett for å baktale andre.

- Er det noen du særlig tenker på?

- Læreren min. Dessuten har jeg sagt veldig mye til andre om Eva, ting jeg ikke engang er sikker på er sant.

Andersen sa ikke noe.

- Så er jeg lat, fortsatte Bent. - Sannheten er vel at jeg er for lat til å ha andaktsstund og for lat til å forberede meg til gruppemøtene. Og så...

Andersen så at det falt en tåre ned på gulvtepper og at Bent satt og så ned.

- Du blir sikkert overrasket, men jeg har stjålet mer enn 1000 kroner i sommer. Jeg er ikke engang sikker på hvor stor summen er.

- Hvordan skjedde det?

- Jeg jobbet i en butikk, og en del av det folk betalte slo jeg ikke inn på kassen. Jeg vet ikke om du skjønner.

- Jeg tror jeg skjønner. Fint at du får snakket ut om dette. Er det mer?

- Alle de stygge tankene mine.

Bent studerte mønsteret i gulvteppet.

- Hva slags tanker, spurte Andersen. Han visste at det spørsmålet gjorde vondt. Men dersom ikke Bent fikk snakket skikkelig ut, ville han neppe oppleve den hjelpen han trengte heller.

Og Bent fortalte. Det var nesten som om han hadde bestemt seg for at det nå var for sent å snu. Han øste ut, og Andersen fikk inntrykk av at han ikke hadde til hensikt å skjule noe.

- Har du nå fått sagt alt det som er å si? spurte Andersen da Bent ble stille igjen.

Bent nikket og så helt utkjørt ut. Og det var ikke noe rart, for det er et skikkelig stykke arbeid som gjøres når en snakker om dype, personlige ting. Det kan fort ta litt på kreftene.

- Hvordan føles det nå? spurte Andersen.

- Det føles veldig rart, både vondt og godt på samme tid.

- Det er ikke uvanlig å føle det slik etter at en har skriftet, forsikret Andersen. Etter en liten Pause fortsatte han. - Det er altså de syndene du har nevnt nå, som har de fått deg til å lure på om du kan være en kristen?

- Ja, ganske ofte. Egentlig vet jeg jo at jeg kan være en kristen selv om jeg synder. Men de har i alle fall fått meg til å føle meg så liten og ynkelig at jeg har hatt vanskelig for å føle at jeg har hatt noe å gjøre i det kristne fellesskapet. Og jeg har nesten sett det som en vits at jeg skulle være gruppeleder.

- Tror du at Gud, for Jesu skyld, har tilgitt deg alle de syndene du har bekjent?

- Skulle virkelig ønske jeg klarte å tro det, sa Bent. Det var håp i stemmen selv om han var litt usikker.

Andersen tok fram en Bibel og gjennomgikk det ene bibelverset etter det andre. Bent hadde nok hørt mange av versene før, men av en eller annen grunn hadde han ikke sett at de passet så godt inn i hans egen situasjon.

- Tør du ut fra Guds ord tro at Gud har tilgitt deg alt det du har bekjent?

Denne gangen våget Bent å svare ja. Det kom stille, men han visste at han mente det.

- Vil du knele ned, så skal jeg tilsi deg syndenes forlatelse.

Og Bent knelte ned ved stolen han hadde sittet på. Like etter kjente han Andersens hånd på hodet sitt og - Etter vår Herre Jesu Kristi ord og befaling tilsier jeg deg alle dine synders nådige forlatelse i Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn. Og Andersen la til: - Han som begynte en god gjerning i deg, han skal fullføre den inntil Jesu Kristi dag. Gå i fred, Bent, og tjen Herren med glede.

- Takk, sa Bent. Det var alt han fikk til å si.

Det var stille på prestekontoret i minst et halvt minutt. Men det var en god fred, en fred til ettertanke.

- Du skal vite, Bent, sa Andersen og brøt stillheten - at jeg er veldig glad for at Gud har gitt meg en så ærlig medarbeider som deg. Det er mulig at når du nå går herfra, begynner du å lure på hva jeg tenker om deg når jeg vet alt dette. Da skal du vite at jeg først og fremst takker Gud for at du er så ærlig. Så tenker jeg at synd som er bekjent og oppgjort, den har Gud tilgitt og tatt hånd om. Og så tenker jeg at når du har fått konkret tilgivelse for konkrete synder, så har du også fått frimodighet til tjeneste. Når du lever i lyset på denne måten, er det ingenting i veien for at du kan være gruppeleder.

- Er det noe annet du vil si? Nå var det Bent som hadde begynt å bruke den typen spørsmål som Andersen så ofte benyttet seg av.

- Bare et spørsmål. Du nevnte noe om tvil? Er det et stort problem for deg?

- Egentlig ikke, svarte Bent. - Det hender jeg synes at det er veldig rart at kristendommen kan være sannheten når det er så få som virkelig tror på Jesus, og jeg har fått mye å tenke på etter psykologitimen på skolen. Men noe stort problem, tror jeg ikke det er.

- Da er det unødvendig at vi snakker så mye mer om det nå, slo Andersen fast. - Men når det gjelder de pengene...

Bent brøt ham av. - Jeg vet at jeg må betale dem tilbake. Jeg har tenkt å gjøre det mange ganger. Det har bare vært så utrolig vanskelig å finne ut hvordan jeg kan gjøre det uten å stille til en storskandale.

- Fint, sa Andersen. - Jeg er sikker på at du finner en måte å gjøre det på. Kanskje vi skulle møtes en dag og snakke litt om hvordan du kan få mer skikk på andaktslivet ditt? Er det ok?

- OK, sa Bent.

- Tør du møte meg igjen etter dette?

- Ja, merkelig nok, svarte Bent. - Etter denne samtalen har jeg på en måte sluttet å være redd deg.

Slike ord hadde Andersen hørt før.